Vero-oikeuden apulaisprofessori Tomi Viitala
Aalto-yliopiston kauppakorkeakoulu
tomi.viitala@aalto.fi

Eduskunnan verojaosto

Lausunto Asiassa: E 41/2015 vp Valtioneuvoston selvitys: Komission tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle Euroopan unionin oikeudenmukainen ja tehokas yhtiöverojärjestelmä: viisi keskeistä toiminta-alaa

Yhteinen yhdistetty yhtiöveropohja (CCCTB)

Hankkeeseen tulee suhtautua varauksella erityisesti siinä tapauksessa, että päädytään veropohjan jakamiseen jäsenvaltioiden välillä tiettyjen kriteerien nojalla. Myös jos järjestelmästä tulisi pakollinen esimerkiksi monikansallisille yrityksille, on syytä epäillä Suomen mahdollisuuksia ylläpitää kahta eri yhtiöveropohjaa samanaikaisesti. Jos ”kansallisesta” veropohjasta jouduttaisiin tästä syystä luopumaan kokonaan, Suomi käytännössä siirtäisi välittömän verotuksen toimivaltaa merkittävässä määrin EU:hun. Asiaan liittyy useita muitakin näkökohtia, jotka tulee punnita harkiten. Esimerkkinä voidaan mainita kysymys siitä, miten veropohjaa koskevien säännösten yhdenmukainen soveltaminen eri EU-valtioissa aiotaan varmistaa.

Tehokkaan verotuksen varmistaminen siellä missä voittoa kertyy

Suomen kantana esitettyyn voidaan täysin yhtyä.

Lisätoimet yritysten verotusympäristön parantamiseksi

Rajat ylittävän tappiontasauksen mahdollisuus olisi yrityksille tärkeä askel EU:n sisämarkkinoiden toimivuuden kehittämisessä. Nyt tämän mahdollisuuden puuttuminen voi yhtäältä hankaloittaa toiminnan aloittamista ja harjoittamista toisessa EU-valtiossa ja toisaalta aiheuttaa lisääntyneen verosuunnittelutarpeen. Koska kyse on ”negatiivisen veropohjan” siirtämisestä, ainakin väliaikaisesti, jäsenvaltioiden välillä, on perusteltua, että asiaa tarkastellaan myös fiskaalisesta näkökulmasta. On kuitenkin otettava huomioon, että rajat ylittävä tappiontasausmahdollisuus voisi samalla tehdä tarpeettomaksi eräitä verosuunnittelutoimia, jotka tälläkin hetkellä merkitsevät verotuottojen menetyksiä Suomessa. Lisäksi EU-oikeuden sijoittautumisvapaus (SEUT 49 artikla) mahdollistaa jo nykyisellään toisessa EU-valtiossa asuvan yhtiön ns. lopullisten tappioiden huomioon ottamisen emoyhtiön

verotuksessa rajat ylittävässä sulautumisessa samoin edellytyksin kuin kotimaisessa sulautumisessa (KHO 2013:155).

Kaksinkertaisen verotuksen riitojenratkaisumekanismien kehittäminen on sekä verovelvollisten että veronsaajien edun mukaista. Tässä työssä OECD:n toimintatapoja on pidettävä lähtökohtana ja vältettävä luomasta useita eri toimintatapoja.

Lisäparannukset verotuksen avoimuuden alalla

Komission julkaisema lista yhteistyöhaluttomista valtioista on käytännössäkin aiheuttanut hämmennystä Suomen osalta. Lista perustuu väliyhteisölain ns. harmaaseen listaan, jossa on verosopimusvaltioita, joiden yleisen yhteisöverotuksen tason ei katsota olevan riittävää niissä asuvien yhtiöiden vapauttamiseksi väliyhteisölain soveltamisalasta. Näiden valtioiden kanssa on kuitenkin sovittu tietojenvaihdosta verosopimuksissa olevin määräyksin eikä niitä ainakaan tässä mielessä voida pitää ”yhteistyökyvyttöminä”. On ylipäätään epäselvää, mitä etua komission erikseen ylläpitämä lista tuo kansallisiin listoihin, joiden käyttötarkoitus on tarkemmin rajattua, verrattuna ja onko listan ylläpitäminen tarpeellista EU:n suhteellisuusperiaate huomioon ottaen.

Yhtiöverotuksen avoimuutta ja läpinäkyvyyttä voidaan itsessään pitää perusteltuna tavoitteena. Suurelta osin tarvittava avoimuus tulisi kuitenkin voida hoitaa ei-julkisesti yhtiöiden ja kansallisen veroviranomaisten sekä rajat ylittävästi veroviranomaisten välillä. Pakolliseen julkiseen veroraportointiin, joka perustuisi EU-tasoiseen sääntelyyn, tulisi suhtautua pidättyvästi. Suomen kansallisessa intressissä niin yhtiöverokertymän kuin hallinnollisen taakan lisääntymisen näkökulmastakaan ei välttämättä ole laaja julkinen veroraportointi. Lisäksi on huomattava, että julkinen raportointi on tulevina vuosina laajenemassa jo ilman EU-toimenpiteitäkin mm. yhteiskuntavastuuraportointia koskevien standardien kehittymisen myötä.

EU:n koordinointivälineet

Verotarkastusten koordinointia, kuten muutakin viranomaisten välistä koordinointia, voidaan pitää sekä veronsaajien että verovelvollisten edun mukaisena. Sama koskee käytännesääntötyöryhmän työtä.

Ystävällisesti

Tomi Viitala